

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
Egy évre 25 L — b.
Egy hónap . . 9 L — b.
Nyíltér sora 6 L — b.
Hird. petsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Boseana Gen/ Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diószegi Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Legenda a méhekről.

A „Berliner Tagblatt“-ban olvassuk a franciaországi német méhek történetét. A francia kormány jóvátételi követelése között — írja a lap — lovakon, öszvéreken, juhokon és szarvasmarhákon kívül méhek is szerepelnek. Németországnak sok ezer méhesládát kellett szállítania a francia méhészek részére. A németek eleget is tettek ennek a jóvátételi kötelezettségüknek, a franciák által követelt méheket átszállították a határon. A francia méhészek között ki is osztották a jóvátételi méheket, de azoknak nem sokáig tartott örömük. A német méhek otthagyták a francia kaptárokat. Hazarepültek.

Nem egészen bizonyos, hogy a német lapnak ezt a híré a méhek ismerősei el fogják hinni. De ez a legenda, a német méhek legendája olyan varázslatosan szép s a letört ország letört népét olyan bűbájosan vigasztalja, hogy elveszíti a fontosságát a valóság s a legenda akkor is oktat, akkor is agít, akkor is tiltakozik, ha a természettudomány történelmi alapjának valóságát kétségbevonja.

A háború a hazugság mithológiáját teremtette meg, az éhség és nyomor a vigasztaló hit legendáit. Ki felejtette el a belga méhek meséjét? Amikor gyűlölet korbácsával verték véresre a tömegindulatot, amikor a porosz gőg dühét a belgák ellen kellett fordítani, akkor olvastunk először a belga méhekről, melyek részt vesznek a háborúban. A belga nők — írták akkor a német uszítók — felingerelt méheik rajait a német katonákra bocsátják, hogy azok fulánkjaikkal segítsék a hitszegő férfiak fegyvereit. Akkor mindenki elhitte ezt a legendát, akkor minden csillagban ellenséges repülőgépet láttak s elhitték azt is, hogy ellenséges mérnökök megmérgezik a hazai folyókat.

A háborús méhek híre kirajzolta magából a jóvátételi méhek regényét. Milyen messzire jutott el a szenvedések útján az emberiség, hogy fölfejtje a gyűlölet korbácsát és legendákat sző belőle vigasztalásul. Nem lehet erőszakot tenni a természeten — tanítja ez az új aesopusi mese. Országhatárokat kijelölhetnek a fegyverek, a hatalom elrendelheti, hogy máshol állítsák föl a vámhivatalokat, lehet új színeket fölfordítani a térképre, de az ember csak az embernek parancsolhat. A versaillesi szerződés, melynek olyan történelmi jelentőséget tulajdonítottunk, mint Amerika s az indiai ut felfedezésének, vagy a lőpor és könyvnyomtatás feltalálásának, vagy mint a francia forradalomnak, a versaillesi szerződés, melyet öt évi szenvedés, nélkülözés győzelembe fuladt mámore fogalmazott meg s melyet kardjukkal irtak meg az öt világrész diadalmas hatalmai, a versaillesi szerződés, mely koldussá és rabszolgává tudja tenni a most élő és ezután megszülető nemzedékek százmillióit, — a versaillesi szerződés gyöngé és tehetetlen, ha parancsolni akar egyetlen árva fűszálnak, vagy egy döngicsélő méhecskének.

Emberi hatalom talán soha nem fogja kikezdeni a versaillesi koncepciót, de ki tudja — nem fogják-e felőrölni a természet erői, a szelek, esők, viharok. Politikai hatalmakat összetörhettek Versaillesben — mert minden emberi hatalom sorsa az elmúlás — de nem parancsolhatták meg a folyóvizeknek, hogy visszafelé folyanak, a földnek, hogy kétszer teremjen, a tengernek, hogy ringassa magát árban és apályban. Hiába akarták, nem téphették cafatokra azokat az egységeket, melyeket az éhség, a munka, az egymásra utaltság kényszere teremtetett meg. A tridenti zsinat elhatározhatta, hogy az asszonyoknak is van lelke, de a versaillesi szerződés nem parancsolhatja meg a németországi méheknek, hogy franciaországi virágokról szedjenek mézet.

A győzőnek csak egy kötelessége lehet, hogy engedelmeskedjék a természet parancsának és csak egyre kényszerítheti a legyőzöttet: erre az alázatos engedmességre. A természet ellen lázad mindenki, aki a nyelv, születés, vallás, a borszín véletleneiből korlátokat emel az emberek közé, hogy ezek a korlátok válaszáuk el egymástól a hatalom urait a jogtalanság alattvalóitól. A természet ellen lázad, aki mindannyiunk eltartóját, a földet nemzetiséggel ruházza fel s örök nincstelenné teszi azt, aki más nyelvet tanult az édes anyjától.

Emberi törvények csak akkor lehetnek maradandók, ha a természet törvényeivel nem ellenkeznek. A méhek életének megfejthetetlen csodáit Maeterlinck „a kaptár szellemének“ tulajdonítja. Ne higgye azt senki, hogy az emberi kaptár szelleme nem fog soha kialakulni s nem fognak eltűnni — mint a német méhek — a jogtalanság s az erőszak.

— **Románia párisi követe beadta lemondását.** Nagy feltűnést kelt politikai körökben, hogy Antonescu Viktor, Románia párisi követe és meghatalmazott minisztere beadta lemondását. Ehhez a demisszióhoz különféle magyarázatot fűznek. Egyes körök úgy tudják, hogy

a párisi román követ azért mondott le, mert Románia külföldi gazdasági törekvései nem váltak be és ennek sikertelensége miatt vontak le Antonescu a konzekvenciát.

Októberben nyílik meg a parlament.

Bukarest, aug. 20. Az Adeverul szerint szeptember elején az összes miniszterek Bukarestbe érkeznek és megkezdődnek a tanácskozások a parlament munkarendjére vonatkozólag. A parlament október hó 15-én nyílik meg.

Szovjet-delegáció Belgrádban.

Belgrád, aug. 18. Egy szovjet-delegáció érkezett ide, hogy a szerb kormányval a két ország közötti diplomáciai összeköttetés és kereskedelmi relációkra vonatkozó tárgyalásokat kezdjen.

Olasz csapatkoncentráció.

Belgrádból jelentik: Hivatalos körök értesülése szerint az olasz kormány nagyobb számu csapatösszevonást eszközölt Trieszt környékén. Azt hiszik, hogy az olaszok Fiume megszállását tervezik.

Egy francia lap fantasztikus híre Magyarországról.

A párisi „Figaro“ a következőket írja: „Radvánszky Béla bárót, a magyarországi evangélikus egyház főfelügyelőjét ma avatta a Jeruzsálemi Szent Jánosról elnevezett porosz lovagrend lovagjává Eitel Frigyes porosz főherceg, a rend nagymestere.“ A híradás rövid és lesújtó, mint a villámesapás — írja a francia ujság. Végre bebizonyítva láthatjuk tehát a porosz junker nacionalisták véd- és dacszövetségét a magyar protestantizmus legelőkelőbb képviselőjével, aki személyével egyben annak az elemnek a főreprzentánsa, amely ma Magyarországon uralmon van. Mert tudnunk kell, hogy Magyarország kormányzója, a protestáns Horthy, a porosz befolyás alatt álló protestáns magyar kamarilla és azoknak a szintén Luden-

Faustok nyárutója.

— SZABÓ JENŐ költeménye. —

Mi ez? Hervadt virág, — vagy kriptaszag,
Mi sűrű párán az agyamra tódul?
S lélekharang csendül tán altatóul?...
Nem... Odakünn csak Mefisto kacag...

Hangján a guny mi gyilkos, megverő:
Hogy ember akkor tér a bölcseséghez,
Mikor a vére lángot már nem érez
És bolondsághoz benne nincs — erő!...

Édes bolondság!... Oh, Margit! Ha téged
Még karjaimba hozna egy csoda!
Egy csókodért én hogy vágnék oda
A falhoz minden balga bölcseséget!

Az örök titkot hol kerestem én?!
Száz tudós könyvben hol van hát a lélek?!
Sivár világ... Ah, minden, csak nem élet!
Az élet ott volt a Margit szemén!...

De vége! Rég, hogy elvesztettem őt itt!
És elveszett az egyetlen való:
Vágy, tűz-sohajtság, csókon elhaló!...
S most életemre szürke köd verődik...

Ah, vége már!... A hervadás ha hódít
S a rideg ősz a nyár nyomába hág,
Bünszerző, buja, forró éjszakák
Emléke, jaj, mi gyorsan elmosódik!...

Törvény szerint ott künn nyár volna még!
De fázós szellő tépett lombot űz —
S itt benn napot nem pótol renyhe tűz,
Mely pislá lánggal a kályhában ég...

Sohajtság lengi át a hűvös estét...
Mint, hogyha Margit még egy szót üzenne!
Hol van, szegény?!... Hejh, famulus, te! Vess
[még
Egy-két hasábot hamvadó tűzemre!...

dorff által alapított fegyveres különítményeknek a feje, melyek ma Magyarországon époly bőségben vannak, mint Bajorországban és hogy Horthy a Prónay-, Héjjas- és Gömbös-féle fegyveres különítményekre támaszkodva óhajtja Hohenzollern Attila fejére csempészni a magyar koronát, úgy, mint azt II. Vilmos császár már husz esztendővel ezelőtt oly szépen megálmodta. (Csak mosolyogni lehet ezen a fantasztikus híren. A szerk.)

Feljegyzések.

Kár, hogy nincs terünk arra, hogy leközljük tizennégy temesvári magyar óvónő Cozma miniszter nejéhez intézett szivettépő kérelmét. Drámai írás ez. A tizennégy magyar óvónőt elhelyezték a regátba. Ha nem mennek: elvesztik nyugdíjukat és kidobják őket lakásaikból. Égbekiáltó tragédiák sirnak fel ebből a kérvényből. Mindegyik óvónő felsorolja családi nyomorúságát, az elhelyezéssel járó végpusztulást. „Panaszaink nincsenek — írják — már

csak könnyeink vannak.” Ime, így tenyészt a kormány az elkeseredést, így gyártja a boldogtalan martirokat. Nem tudunk róla, hogy ezt a kérvényt valaki a Népszövetség itt járt kiküldötteinnek felolvasta volna.

A Patria felfedezi, hogy a nagyszebeni szászok és a birodalmi németek között összeköttetés van és a berlini propaganda irodának titkos fiókjai vannak Erdélyben. Szóval: a szászok is gyanúsak. Milyen frappáns volna ez, ha akármelyik más laphon jelent volna meg, csak éppen nem a Patriában. Mert hiszen Maniunak emlékeznie kellene rá, hogy a liberális sajtó nem régen őt leplezte le, mint a külföldi románellenes propaganda egyik fő táplálóját. Ha ő elhiszi a szászokról, akkor miért ne higgye el ugyanezt a kormány róla? Mindenesetre érdekes, hogy most már minden erdélyi nemzetségre rákérül az ellenséges propaganda vádjának sora. Most már nem következhetik egyéb, minthogy az örmények a kisázsiai Örményország és a zsidók Palesztina érdekében üznek irredentát.

Látogatás Kovács Ila szüleinél.

Levelek, amelyek beszélnek. — Már van gyöngyvirág és az orgona is kezd nyilni... — A spórló tanító-kisasszony. — A nagyszebeni dráma. — Ki a bűnös?

... Egy szomorú jelentés fekszik asztalunkon. Sorából valami mélységes tragédia vonalai bontakoznak ki előttünk, valami lekötő szomorúság, összetört lelkeknek halálmadár-vijjogása csapkod ki a gyászkeretes lap betűi közül.

„Mélységesen megrendült lélekkel és megvigasztalhatatlan gyásszal adjuk hírül rokonainknak, barátainknak és ismerőseinknek, hogy a mi életünknek szemefénye, egyetlen, drága leányunk, a kedves, szüleihez ragaszkodó, jó gyermek és szerető rokon

Kézdivásárhelyi Kovács Ila

gálfalvi okleveles állami tanító

viruló életének 27-ik évében váratlanul áldozatul esvén a Végzet durva önkényének, szívünk mérhetetlen bánatára 1923. jul. 28-án reggel 1 és 2 óra között hirtelen elhalálozott.

Pótolhatatlan veszteségünkre nem találunk vigasztalást. És rettenetes fájdalomunkat elviselhetetlenebbé teszi az a tudat, hogy a mi kedves, jó gyermekünk viruló ifjúsága nem az isteni törvények szerint lett a tavasz hirtelen lehervadt virága, hanem pályájának szomorú végzete folytán, féket nem ismerő, minden szentet lábbal tipró durva emberi indulatnak esett áldozatul. Meg kellett halnia, mert az élet nagy kísértéseivel szemben diadalmasan állott ellen s tisztaságát megőrizve ment fel e szennyos világból a tiszta égbe. Ő az ő szörnyű harca után már boldog, de kicsoda fog békeséget adni a mi haláláig felzaklatott lelkünknek? *Oh, irgalom atyja, ne hagyj el...*

... És Kovács Ila csendesen pihen a nagyszebeni temető földi ágyában, csak az emberi bűnök földi kutatói veszekszének felette, kutatják, keresik a bűnöst. A tragédia szövényes utjaira szeretnének felderítő reflektort sugározni, tetemre hívni a szerencsétlen tanító kisasszony sirja felett a bűnöst, ki egy revolverlövessel nemcsak egy ifjú életet tört le, hanem összetört egy apát és egy anyát, a hajdan egyetlen gyermekük boldogságáért imádkozó, öröm-büszkeséggel telerakott szülői lelküket.

A bűnös azonban nem jelentkezik, a még mindig letartóztatásban levő Marginean tanfelügyelő konokul tagad, holott minden szál az ő bűnössége felé fut össze. Szőnyiné pedig, az „idegbajos” tiszteltesasszony szintén tagad, holott neki szerepe volt a tragikus éjszaka sötétségében.

Mi most nem kutatjuk a tragédia körül-

ményeit, hanem meglátogatjuk Kovács Ila szüleit Kanta-utcai lakásukban. A szívnek nem lehetne annyi érzés-mélysége, melylyel le lehet vezetni a fájdalomtól megkorbácsolt szülők könnyeit. Nem is akarjuk, mert nem tudjuk. Átérezzük azt a sebet, amelyet a „féket nem ismerő, minden szentet lábbal tipró durva emberi indulat” ütött az ő lelkükön.

A szokásos részvét kifejezés után a tanító-kisasszony életéről és a szülők nagyszebeni impresszióiról érdeklődünk. Egy egész halom levelet tesznek előnkbe. Ime itt van! Ezek beszélnek! Ezek elmondják az ideális lelki világot, a mindennapi kenyerért harcoló, a szülein gyermeki szeretettel csüngő tanítónő gondolkodását, a jövőbe vetett vallását. Nincs azonban a levelekben egyetlen oly mondat, mely elárulta volna, hogy Kovács Ila öngyilkossággal foglalkozott volna. Még a tragédia előtti két nappal írott leveléből is kedélyes hang, szüleiért aggódó gyermeki lélek bája, jósága rezdül ki. Ez a leány nem lehetett öngyilkos!

És mi szemelgetünk a levelek között... Kezdjük az elsőn.

A tanító-kisasszony megérkezik új állomáshelyére, Gálfalvára. És írja haza, Kézdivásárhelyre:

„Szerencsésen megérkeztem a nagy nehezen elhelyezkedtem. Bizony, minden kezdet nehéz. Ugy vagyunk körülbelül, mint az intézetben.”

A következőben örül az életnek, a lelkében feltör a természet szépsége által megfogott lélek hozsannája. Irja:

... Már van gyöngyvirág és az orgona is kezd nyilni...

A tanító-kisasszony azonban nyughatatlan. A szülei nem akarnak irni. Bájos durcasággal fenýíti meg szüleit a következő levelének soraiban:

„Ha azt nem akarjátok, hogy egymásután 6 sürgőnyt küldjek haza, azonnal irjatok. Beteg valamelyitek? Ügyeljetek magatokra.”

Legutóbbi levele néplőszerű. Első része jul. 16-ikáról datálódik és beszámol a nagyszebeni internátusban töltött napokról. Irja:

„Hogy vagytok? Itt csak telik az idő. Én vettem külön könyvet is, hogy fordíthassak történelmet. Azt hiszem, hogy szeptemberre mégis csak Gálfalvára megyek, amíg eldől Erzsébetváros ügye. A subrevizorunkat, akit említettem, régebb kinevezték Dicsőbe főrevizor-

nak, a másikat, akit említettem régebb, kinevezték pedig ide Szebenbe.”

A következő része jul. 26-ikáról szól és beszámol gazdálkodásáról, mely szükségessé tette az internátusban a spórlást.

„Holnap veszek — írja — egy kivágott lakk-cipőt (fél-francia) s aztán még csak 500—600 leum maradt benn, a többit mind kikértem szeptemberig.

Szeben nagyon szép város. Szép parkjaiban gyakran kísértünk tanulni.

Hogy vagytok? Ügyeljetek magatokra, apa ne cigarettázzék sokat.” Aztán így ír:

„Az üres délutánjaimat itt töltöm benn varrással, mosással és vasalással. A fehér ruhám is nagyon szépen kimostam és kivasaltam. Tegnap megspóroltam a mosással 40 leut.

Különben nagyon visszavonultan élek, senkivel sem vagyok közelebbi barátságban. Az urakat sem nagyon ismerem, de azokat csak órán és udvaron lehet látni. Itt van Veres Jancsi is Kézdivásárhelyről.

Ügyeljetek magatokra!”

Könnyes szemmel szedi össze az apa a leveleket és eltikkadt hangon kérdi:

— Mondja, szerkesztő ur, ki fog-e az igazság derülni?

És elmondja a szembesítését Marginean tanfelügyelővel.

— Amikor már megérkeztünk Szebenbe, virágpompás ravatalon feküdt a leányunk. Nem is tudom, hogy honnan hordották össze azt a sok virágot. Már kezdődött a temetés, mikor megjelent a vizsgáló bizottság és halott leányunk karján látható kékfoltokat, melyek dulakodásból származhattak, vizsgálták meg és vették jegyzőkönyvre.

— A vizsgálat lassu mederben indult, az ügyet többször én sürgettem meg. Felmentem az ügyész urhoz és kértem, szembesítsen a tanfelügyelővel, látni akarom. Az ügyész intézkedett és elővezették Margineanut. Szemben állottam vele. Kimondhatatlan keserűség szorította össze a torkom és alig bírtam uralkodni magamon, hogy rá ne rohanjak.

— Maga egy tanfelügyelő — szóltam neki — és maga egy gyilkos tud lenni?

— Értelmetlenül hámult rám és hebegni kezdett. Ugy látszik, nem értette szavaimat. A mikor a feleségem megtudta, hogy ki áll velünk szemben, összeesett.

A megrokkant öreg ur elmondja, hogy a tragikus éjszakán a tanfelügyelő az eset után a kapun eltávozott. A kapus nyitott neki ajtót. Az eset megtörténetekor azonban ott volt az internátusban, holott a kapus nem engedte be. A tanfelügyelő rángatta fel álmából Molnár tanítót e szavakkal:

— Nem hallottátok a lövést? Kovács Lili meglötte magát.

És megbizta a tanítót, hogy a leányom kazettáját bármily áron meg kell keríteni. A kazetta ellopásának történetét megírták már a lapok. A kazettában nemcsak a levelek voltak, hanem voltak benne régi családi értékes iratok a múlt század negyvenes éveiből. Így többek között volt egy érdekes okmány Ferdinánd király aláírásával a tanítónő nagyapjától, K. Kovács Ábrahám országygy. képviselőtől.

Az öreg ur a szerzett adatok alapján elmondja Szőnyiné, küküllővári pap feleségének is a szerepét.

A papné a döbbenetes esemény után álmában így kiáltott fel:

— Nem én vagyok a gyilkos! Nem én vagyok a gyilkos!

Elmondja, hogy az internátusban a női osztály a férfi osztálytól körülbelül 80 lépés-

nyire feküdhettek és hogy a leánya az utolsó éjszakán azért ment ki a mosdószobába, hogy kiöblítse a torkát. Az orvosok u. i. már régen azt ajánlották a leánynak, hogy minden lefekvés előtt öblítse ki a torkát, így megtarthatja kellemes, szép hangját.

Véget ér a beszélgetésünk. A megtört apa elővesz egy orvosi bizonyítványt. Dr. Ittu Miklós nagyszebeni törv. orvos állította ki és Kovács Ila érintetlenségéről, női tisztaságáról ad olvasható dokumentumot.

Bucszunk. Egy élet-sújtott házaspárt hagyunk hátunk megett, kiket a durva végzet megfosztott egyetlen büszkeségüktől, öregségük egyetlen támaszától, egy kedves, anyagi lelkü unileánytól, „kinek viruló ifjúsága nem az isteni törvények szerint lett a tavasz hirtelen lehvadt virága.”

Bizakodásuk azonban erős, hogy a rejtélyes ügyben világosság fog áttörni és leányuk haláláért bűnhődni fog a — bűnös.

(kji.)

TANÜGY.

Felvétel tanítóképzőbe. A csikszeredai róm. kath. tanítóképzőbe négyközépiskolát (gimnázium, polgári) végzett tanulókat felvesz az igazgatóság. Az intézet mellett internátus áll fenn, ahol a növendékek mérsékelt díjért lakást és teljes ellátást nyernek s gondos felügyeletben részesülnek. Felvételért kérések az intézet igazgatóságához nyújtandók be.

Ujból két magyar középiskolát akarnak bezárni. Megint két magyar középiskola, a zilahi és a szászvárosi ref. kollégiumok ellen kezdett legutóbb a kormány, az intézetek fennállását veszélyeztető támadást, azok nyilvánossági jogának megvonásával. Az eljárás oka a rendes: irredentizmus s más hasonló; egyik intézetnél ezenkívül s különösen: még az intézet épületének zsufoltsága is. Persze, a zsufoltságot éppen hivatalos részről — az épület egy részének rekvirálásával — idézték elő. Történik pedig mindez azután, hogy Peancu vezérfelügyelő ur a magyar felekezeti intézetekkel szemben éppen a napokban ígért engedékenyebb elbánást, megértő jóindulatot. Ebből mindjárt sejtettük is, hogy valami újabb fenyegető veszedelem készül. Sajnos, mi már így tanultunk meg bizni a liberális kormány jóindulatot ígérő kijelentéseiben, humánizmusában.

HIREK

Szerda, aug. 22.

Nagyságos asszonyom,

Ön félrelépett és félrelépésével engem is bajba akar keverni. Nem a férje előtt, mert az egy felszarvazott hat ökör és régen felszarvazza magát is, nagyságos asszonyom, hanem a hatóságok előtt. Csak arra kérem, vigyázzon más-kor a levelezésére Nagyságos asszonyom! Most, ugy-e, csodálkozik e kérésem felett és azon gondolkodik, hogy miféle olyan kitétel van a posta által küldözgetett leveleiben, amibe a hatóságnak is beleszólása lenne. Nohát megmagyarázom. Azt írja legutóbbi levelében, hogy ön nem a szívemnek egy csücskét, hanem az egész szívemet, szóval az egész területet akarja birni. Nem veszi észre, nagyságos asszonyom, hogy ön egész területet kívánva, a területi integritás alapján áll, tehát irredentista. Ez pedig bűn még a szerelemben is. Tehát máskor vigyázzon a pennácskájára. No, igen! Mert én nem szeretem az emberre kényszerített utazásokat, aztán ma utazni nem is olyan kellemes. Ki tudja, az ember nem Aranyosgyéresnél vagy pedig Vintileancánál ébred-e fel? Vagyok a nagyságos asszonynak kézesókoló hive, a férjének pedig őszinte bámulója; En.

— **Szabadságon.** Morvay Endre primár, Horváth Lajos főjegyző, Tréger Rezső aljegyző megkezdték több heti szabadságukat.

— **Straubert távozása.** Egyeseknek fel sem tűnt, nekünk azonban, akiknek minden érték listán van, valami fájdalmas érzés rezgetteti meg szíveinket Straubert Benedek távozásával. Észrevétlenül ment el közülünk a szerény modoru katolikus káplán, hogy tizesztendei kézdívasárhelyi állomását Araddal cserélje fel. Meleg kézsorítással bucsuzunk tőle.

— **Az erdélyi ref. püspök az ipari pályára lépő ifjakért.** Nagy Károly, erdélyi református püspök körlevelet intézett a fennhatósága alatt álló iskolák igazgatóságaihoz, az esperesekhez, lelkészekhez és tanítókhoz, az ipari pályára lépő tanulók elhelyezése és támogatása érdekében. — Ugy népünk gazdasági érdeke — mondja a körlevél — mint az állam szociális fejlődése azt kívánja, hogy a jövő generáció a produktív munkapályák felé irányíttassék, főleg a becsületes munka által biztos megélhetést biztosító ipari pályák felé. Felhívja tehát az illetőket, hogy az iskolai év elején és végén azoknak a 12 évet betöltött ifjaknak, akik ipari pályára alkalmasak és arra vágnak, legyenek segítségére.

— **A gelencei gyilkosság.** Amint megírtuk, özv. Szöcs Lázárnét kegyetlen gyilkossággal ölték meg Gelencén. A csendőrség az ügyben nagy apparátussal nyomoz, azonban a gyilkost még nem találják.

— **A leu esésének a titka.** A leu külföldi esésének az okára vonatkozólag a pénzügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy ez csak egy pénzbeli manővernek az eredménye. A külföldi, különösen pedig a francia nagytőkések mesterseges uton idézik elő a leu esését, hogy könnyebben és olcsóbban jussanak a romániai buzához. Valószínű, hogy ha a kormány életbe lépteti a tervbevetett szigorú vám-vinculumokat, a külföldi konzorciumok akciója befejezést nyer és a leu hamar vissza fogja nyerni a régi értékét.

— **Bál az állam javára.** Sepsiszentgyörgyön jól sikerült tisztviselő bál zajlott le, melynek tiszta jövedelmét — mint a Székely Nép írja — a törvényszéki épületnek villanyvilágítását, kályhák és butorokkal való felszerelésére fordítják. Amint halljuk, jegyzi meg sepsiszentgyörgyi laptársunk, tetemes összegű felülfizetések is folytak be e célra, azonban listával olvasóinknak nem szolgálhatunk.

— **Rablógyilkos papiruhában.** Udvarhelyszéket valóságos rémület szállotta meg már hetek óta. Rablógyilkos betyárbanda községről-községre járt s mindenütt körmönfont, banditavirtussal vitte veghez gyilkos rablásait. A csendőrség tehetetlen volt e nagyrészt a hábruból rekrutálódott katonabetyárokkal szemben. A rablóvezér, a többször elítélt s mindig elmene-kült Gál Domonkos neve rettegett szó volt az egész Udvarhelymegyében. Nemrégiben e betyárbanda szétoszlott, de Gál, a rablókapitány most egyedül folytatja régi s javithatatlan terveit. Személyesen követett el számtalan rablást és két gyilkosságot. Gál az igazolványok és pecsétek minden fájával rendelkezett, úgy hogy mindig a rendőrség szeme előtt szökött meg. Tetteit mindig álruhában hajtotta végre. Különösen a papiruhát szerette használni. Most azonban hosszú bűnkronikáját egy véletlen perc megállította. Ugyanis a Brassó felé haladó székely körvas-uton felismerték az utasok Gál Domonkost s a vonaton utazó Grosz János csendőrőrmester minden ellenkezés nélkül letartóztatta a körözött rablógyilkost. Erős fedezettel és bilincsekbe verve adták át Gált a brassói ügyésznek.

— **Olcsóbb lesz a cukor.** A kereskedelem és iparügyi minisztérium hivatalosan megállapi-

totta, hogy a belföldi cukor ára eső tendenciát mutat. Ennek oka egyrészt a nagy kínálat, másrészt pedig az intenzívebb romániai cukorrépa termelés. Igen valószínűnek látszik, hogy a cukor ára rövidesen jelentékenyen esni fog.

— **Egy kézdívasárhelyi halott az aranyosgyéresi katasztrófánál.** Szombaton ismét súlyos vasuti katasztrófa történt a CFR. vonalain. Aranyosgyéresnél tengelytörés következtében kisiklott az egyik vasuti kocsis és maga alá temette az utasokat. Kilencen meghaltak, tizen-nyolcan pedig súlyosan megsebesültek. A halottak között fekszik egy kézdívasárhelyi illetőségű iparos: Jancsó István is. Jancsó István 27 éves cipész a háború kitörésekor fogságba került, ahonnan nemrég szabadult ki és a magyarországi Polgárdin telepedett le. Öreganyja és testvére, Jancsó Árpád unszolására most hazaindult, hogy végleg itthon maradjon szülővárosában. A szerencsétlen fiatalembert a katasztrófa megfosztotta attól az örömtől, hogy özvegy édesanyját még egyszer meglássa.

— **Színészet.** A multkori színházi tudósításunkból tévedésből kimaradt Bodor Jenő neve. Bodort azonban nem kell dicsérnünk. Ismeri közönségünk őt már a multból. Két estén át sok gyönyörűséget szerzett dalaival. Neki is bőven kijutott a tapsból és ujjazásból.

— **Adomány az állatkiállításra.** Bartha Árpád terménykereskedő az állatkiállítás céljára a vm. állattenyésztési bizottságnak kétezer Leut adományozott.

— **Hajdó-Sybaris-Nagy** a jövő hét elején — amint velünk közlik — megismétlik művészestélyüket. Az estélyen, melyre már is nagy az érdeklődés, helyi szereplők is fellépnek.

— **Táncvizsga.** Jól sikerült táncvizsga fejezte be vasárnap Rónai József hathetes tánckurzusát. A tanítványok minden egyes táncnál szép eredményt mutattak fel, de különösen szép volt a Társalgó bemutatása. A szép számú vizsga-közönség a reggeli órákig ropta a táncot mindvégig kellemes hangulatban. Amint halljuk, Rónai az ősszel még rendezni fog egy hathetes tanfolyamot.

— **Nagy áremelkedés a romániai textilpiacon.** A romániai textilpiacon jelentékeny áremelkedés észlelhető. A leu párisi és zürichi árfolyam esésének és a nyersanyag külföldi megdrágulásának gazdasági törvénye természetsszerűleg érezteti hatását a romániai textilárakban. Az emelkedés egyes cikkeknek általában 25 százalékos, a harisnyáknál 10 százalék. A tegnapi naptól kezdve a kolozsvári textil engroscegek a következő áremelkedést léptették életbe: Irlander vászon 39 leurol 45-re méterenként, zefirek az eddigi 39 leurol 50 leura méterenként. Cérna 400 yardos E. Zeri márka 96 leurol 125 leura tucatonként. Concordia pamut 120 leurol 150 leura tizes dobozonként. A külföldi textilárak is megdrágultak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik felejtethetetlen lányunk, egyetlen gyermekünk halála alkalmával levélben vagy személyesen felkerestek, ezúton fogadják megtört szívünk köszönetét. K. Kovács Károly és neje.

INGYEN

kap egy üveg parfümet, ha 3 kgr. Schicht-féle szarvas védjegyű szappant vásárol.

== Tessenék kérni minden üzletben! ==

Történelmi képek.

A kétféjű sas szárnyainak legsötétebb árnyékában, vagyis az ötvenes évek vége felé történt.

A Nemzeti Színházban Tóth Kálmánnak, a magyar keservek, édes-bus lantosának egy új darabját: A Királyné-t adták.

Hogy az első felvonásban mi cselekvődött, nem tudhatni. Hogy miért nem, az alábbiak magyarázzák. Annyi azonban bizonyos, hogy az aradi tizenhármak könnyfakasztó tragédiájának könnyes szemü elzokogója kemény kézzel markolhatott bele a honfi szívébe, mivelhogy, mint az egykori krónikás mondja, a függöny után a szemek villámlottak, a keblek feszültek s a kezek ökölbe szorultak. Egyszóval viharadár láthatatlan szárnya suhant át a levegőn s a párázat sűrűségében ködből szőtt Erinnys-ek öltögették háromágu nyelveiket a földi mindenhatóság képviselője: a meggyefőnök felé. Ő Mindenhatósága első szippa-natra megorrontja a veszedelmet s ugrásra készen lesbe áll.

Második felvonás. A színen két bus magyar egy asztalnál pokolul. Az egyik telt kupáját felemeli s szavalni kezd.

— Igyunk! Kiért, miért? Nincs a magyarnak már semmije! Elvették mindenét... De van! Azért is éljen a magyar! Voltunk mi már kutyábbul is.

Frenetikus taps orkánja a zsivajnak. Majd egy rendőri sipjel. Függöny...

S az a függöny nem gördült fel többé. Soha senki meg nem tudta: mi lett a királynőből és a darabból. Ugy eltakarították, hogy hire-pora sem maradt.

Hiába nő! A nagy igazságokra — függöny!

Igy csattant a párisi nagy igazságokra is a trianoni békeszerződés vasfüggönye.

De ez a függöny fel fog még gördülni. Mert:

Hogy-hogy voltunk — megmondja Tóth Kálmán. Hogy-hogy vagyunk — megmondja Scotus Viator. Hogy-hogy leszünk — senki se tudhassa. De hogy mindig leszünk — mindenki tudja.

Aliquis.

Innen-onnan.

„Levelek... Valakinek.”

Tudom Te sem jársz rózsás utakon,
Küzdelmes, rögs a Te utad is.
Szánlak!.. Oh mily szívesen segitenék Rajtad,
Gyenge kezemmel egyengetném utad
Tudom pedig, ez az ut
Elvezetne tőlem akkor is.

Más volna a cél, de talán sosem érsz odáig.
Engem meg se látsz, mellettem elhaladtál,
Oh, hogy fáj ez!
S mégis...

Bánattól megült lelkem feléd hajlik
Feledve a szenvedést, amit Te okoztál.

Nincs az életemnek más vágya-célja:
Imádkozni a boldogságodért.
Tömjénes temp'om homályos zugában
Térdreborulok
Tövissel koszoruzott Krisztus-kép elé.

Bugó orgonaszó kíséri imámat,
Összekulesolom remegő kezem:
„Óvd meg Uram, a csalódástól,
Tedd boldoggá,
Szeresse Ő is úgy, mint én szeretem!”

Tövissel koszoruzott Krisztus-képről
Két szomoru szem tekint alá reám,
Ő látja csak, Ő érti egyedül

Lemondásomat

És hogy miért járom a Kálváriám.

Miért imádkozom értted egyedül én,
Amikor mást szeretsz, eszedbe sohse jut,
Hogy mily árva lettem mióta elhagytál
És hogy én miattad...
Szíven hordozom a tövis koszorút...

K. A.

× **Tartásdíjat a feleségtől megcsalt férfiaknak!** Az angol parlamentben az új válótörvény tárgyalása alkalmával különös indítványt tett lord Birkenhead. A humanizmus nevében kijelentette, hogy a javaslat nagyon igazságtalanul bánik el a férfakkal, mert csak a férjük hibája miatt elvált asszonyoknak rendel tartásdíjat. Hát azokra a férfakra, akik a feleségük hibái miatt váltak el, senki sem gondol? Egy férfit megcsalhat a felesége, tönkretelheti a boldogságukat és házaseletüket? És ezért semmi elégtételt ne kapjanak szegények? — kérdezte dörgő hangon az elmés lord a parlamenttől. Indítványozta ezután, hogy a megcsalt férfiaknak tartásdíjat adjon az asszony, ha van elegendő vagyona vagy vagyonos emberhez megy újból feleségül. Az indítvány nem vették nagyon komolyan, különösen a parlament három nő-képviselője tüntetett ellene nagy igyekezettel.

× **A fáradtság elmélete.** Miért fáradunk el, mi a lankadás oka? Megtudja-e mondani a tudomány? A Quarterly Review ban Sir W. R. Govers megkísérli. Elmélete szerint a testi kimerülést az okozza, hogy az izmok működése bizonyos méreganyagokat választ ki, melyek a sejtekben szivódnak át. Viszont az elemek, melyek az izmokból az energiát fakasztják, elsorvadnak és bizonyos idő kell megújulásukhoz. Az elméleti kimerülés szoros lépést tart a testi erőfogyatkozással. A madarak költőködésük huzamos repülése által kifáradva, szinte nem is látnak és beléűtődnek vakon olyan akadályokba, melyek végül pusztulásukat okozzák. Az izomfárasztás lényegesen befolyásolja az agyműködést; a mérgezőanyagok a vérbe és ennek vezetékein át az agyba kerülnek. Viszont az agykimerülés is az izomerő ernyedését vonja maga után.

× **Az aggszűz bosszuja.** Furcsa történeten kacagnak most az aradi társaságokban. Egy aggszűz a múlt napokban egyik aradi lapban a következő hirdetést adta fel:

Most kerültem haza Amerikából, tízezer dollárom van. Ismeretség hiányában ezúton keresek férjet magamnak. Leveleket fényképpel a kiadóba kérek „Igaz szerelem” jelígre.

Az apróhirdetés a lapban egyszer jelent meg, de Aradról és a közeli vidékről kétszáz-nál több ajánlat érkezett az állítólagos dollárokkal megrakódott hölgynek. Természetesen a hirdetés humbug, a feladója soha sem járt Amerikában s a férfakkal szemben való bosszu vezette erre, mert hoppon hagyták. A nő a hozományvadászok névsorát átadta annak a lapnak, amelyben az apróhirdetés megjelent, hogy közölje le az igaz szerelem apostolainak névsorát. A nevek között több aradi jól ismert fiatalember is szerepel s bár az ujság nem ment az indiszkrécióban addig, hogy a névsort leadja, de a nevek még sem maradhattak titokban s most a kipattant levélhistória sok sok mulatságos jelenetre ad alkalmat.

SPORT.

(x) **A KSE. Kovásznán.** A Kézdivásárhelyi Sport Egylet footballistái vasárnap Kovásznára randulnak le és ott mérkőzést folytatnak le Kovászna válogatott footballistáival.

Értesítés.

A Müller Ferenc ur tulajdonát képező és Kézdivásárhely város belterületén, az Uj-uton az Erzsébet Leányárvaház átellenében fekvő, körülbelül 800 □-öl területű kertet

folyó hó 26-án, vasárnap d. u. 4 órakor

irodamban önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom. Feltételek irodamban megtekinthetők.

Dr. Fekete András, ügyvéd.

Gazdák!

mielőtt a lencsét eladnák, az árak iránt érdeklődjenek Serbán és Havasnál Kézdivásárhely.
o Külföldi összeköttetés! o

Lisztüzletbe elárúsító leányt keres Dr. Török Andor.

Olcsó kalapok átalakítását elvállalom.

Kész kalapok mindenféle minőségben legújabb gyári árban engroban és detailban nálam beszerezhetők.

KOVÁCS JÓZSEF kalapgyára, Vasut-utca 33. sz.

Mielőtt tört aranyát és ezüstjét eladja,
érdeklődjön KLEIN-nál

A legtöbbet fizet — Főter 33. szám.

Olcsó

aradi paradicsomra
előjegyzéseket elfogad :: SERBAN és HAVAS.

— Elsőrendű —

fenyővizet és szilvapálinkát

:: gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdéje
SZENTKATOLNA.

Fehér, fosztatlan libatoll

nagymennyiségben eladó. Cim a kiadóhivatalban.

CEMENT

ujból kapható

BARTHA ÁRPÁD-nál

Sepsiszentgyörgy.

ELADÓ EGY HÁZ

folyó hó 26-án saját kézből önkéntes árverésen 55. udvartér 7. szám alatt. — Özv. OROSZ JÁNOS-né.

Akkor, amikor 1000 leu egy pár cipő Szántó ingyen ad 1 párt.
Aki nála 2 párt vásárol, a 3-ikat ingyen kapja.

Mielőtt

Benzin-Motort
vásárolna, kérjen árajánlatot a
„SIMMERING“

motorra. A kisipar és mezőgazdaság legkedveltebb motorja 2, 3, 5—6, 7, 8 HP nagyságban készül. Továbbá Motorosfűrészeket és Motoros-Dynamokat (villamos kis-központ), raktárról szállít, árajánlattal szívesen szolgál:

BARTHA ÁRPÁD

Sepsiszentgyörgy.

A Simmering Gép és Waggongyár R.-T. képviselője.

Havasalji csokrosrózsa.

Regény. Ára 30 leu és beszerezhető a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. üzletében.

T. Imets Béla e kedves regényét, melyből az Oltforrása táján elrejtett baláni havasok balzsamos levegője árad, a földöntúli misztikum megérzékítésével teszi feledhetetlenné az olvasó előtt.